

Minden este megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kladóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám 31
Előfizetési árak: Évente 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej, havonta 25 lej, egy hétre 10 lej

Első évfolyam — 57. szám

Szerda

Cluj-Kolozsvár, 1932. augusztus 24

Sarkányoló Szent György

világhíres szobra körül folyik a szó a kolozsvári városházán. Arról beszélgetnek a tanácsurak, hogy vajjon milyen felirat illeti meg a Kolozsvári testvérek csodálatos szépségű prágai szobrának kolozsvári hasonmását. Voltak, akik úgy gondolták, hogy, ami Romániában van, az csak román lehet, még akkor is, ha a művelt nyugat azt már másként könyvelte el. De egyik másik megfontoltabb gondolkodású tanácsur belátta, hogy hiába írják át a kolozsvári Szent György szobor feliratát románra, Prágában az mégis csak a magyar művészet hírének és a Kolozsvári szobrásztestvérek örök hálhatatlanságát fogja jelenteni minden időnkig. Ez a kolozsvári városi tanácsnak igazán nem árt semmit. Mintahogy a kis szobor nem ártott eddig sem, magyar felirata dacára sem. És éppen úgy gyönyörködhetnek ezután is benne a szépet kereső szemek, mint tizenhárom éven át gyönyörködtek. Az a magyar felírás pedig nemcsak stílus kedvéért illik hozzá, hanem szervesen hozzá is tartozik. Kár volna bántani tehát, mert hiszen azzal együtt a szobor szépségét és stílusát is megbántanák. A román felírás elhelyezését sem tartanók okvetlen fontosnak, de ha a mérsékeltbb városi urak mégis amellett döntöttek, rendben van — ám kérjük, vigyázzanak annak is a kellő stílusos elhelyezésére, mert ellen esetben úgy járnak, mint a Mátyás-szobor feliratának átírásával. A Mátyás-szobor feliratának a helyzete sokkal szerencsésebb volt s mégis az új felírás elhelyezése és a címer átalakítása olyan rongálást vitt véghez ezen a szintén világhírű szobron, hogy azt a műértő románok is elítélik.

Genfben és Párisban is van egy-egy magyar szobor magyar felirással. De ezeknek a városoknak a közönségét nem bántja a magyar betű. Mert a művészi értéket becsülik bennük.

Minekünk is inkább erre volna szükségünk. Mert maholnap a Mátyás-szobor csak roncs lesz s azzá fog válni a sok változtatással a Szent György-szobor is.

Az öt halálos ítélet miatt minden pillanatban kitörhet a forradalom Németországban

A nemzeti szocialisták erőszakkal is meg fogják akadályozni a kivégzést

BERLIN. Hitler tudvalevőleg táviratilag értesítette az öt halálra ítélt nemzeti szocialistát, hogy legyenek nyugodtak, mert legfőbb dolgának tartja kiszabadításukat. Ebben az ügyben

Roehm kapitány, a rohamcsapatok vezetője Münchenből Berlinbe utazott, mint Hitler megbízottja, hogy az ítélet felfüggesztése érdekében Papennel és Hindenburg elnökkel tárgyaljon.

Franek ügyvéd, a nemzeti szocialista párt ügyésze memorandumot intézett a birodalmi kormányhoz, amelyben jogilag mutat reá, hogy az ítélet nem helyes és éppen ezért követeli annak felfüggesztését.

A vészbiróság ítélete egész Németországban óriási megdöbbenést keltett és minden pillanatban várható, hogy kitör a forradalom. A birodalmi kormány minden előkészületet megtett, hogy tekintélyét megtarthassa és ezzel, mintegy példát akarva statuálni, valószínű, hogy az ítéletet végre is hajtja.

Érdekes, hogy az ítélet ellen nemcsak a nemzeti szocialisták, hanem a kommunisták és a szociáldemokraták is teljes mértékben fel vannak háborodva. A Börsen Curier című lap, amely egyáltalán nem nemzeti szocialista érzelmű, mégis hangsúlyozottan figyelmezteti a kormányt, hogy az ítéletet ne hajtják végre, mert ezzel egy előre nem látható borzalmas forradalomnak a kitérését sietetnék.

BERLIN. Az acélsisakosok szervezőinek főnökét, Stefanit, a nemzeti szocialista Der Angriff című lap árulónak és közönséges kémnek nevezi. Ezzel kapcsolatban Stefanit a Kreutz Zeitungban felel, amelyben érdekes leleplezéseket tesz Hitler rohamcsapatáról. A múlt hét folyamán, írja Stefani, Hitler rohamcsapatát kikérgették Berlinből, akik észak felé vették útjukat, amikor

a rohamcsapatok vezetősége átiratot küldött az acélsisakosok vezetőjéhez és kérte, hogy egyesüljenek és így egyesült

erővel a birodalmi katonaságot és rendőrséget verjék le.

BERLIN. Loebe, a birodalmi kormány volt elnöke cikket irt a Vorwaerts című lapban ezen a címen: „Mi lesz augusztus 30-án, vagyis a birodalmi gyűlés összeülése napján?”. Szerinte még abban az esetben is, ha addig a nem-

zeti szocialistákkal valamelyes megegyezést tudnak kötni, Papen akkor sem kap többséget a parlamentben. Loebe szerint

jelenleg egyetlen lehetőség arra, hogy Németország a borzalmas és lehetetlen helyzetből ki szabadulhasson, a birodalmi gyűlés feloszlata.

Végrehajtják-e a halálos ítéletet?

BERLIN. Politikai körökben úgy beszélnek, hogy

a porosz kormány feltétlenül ragaszkodik a halálos ítéletek végrehajtásához.

Ez annál is inkább valószínűnek látszik, miután az egész kényszerrendeletet illuzóriussá válnék, ha a kormányzat már az első lépésnél meghátrálna a terror elől.

Különbben is a potembai gyilkosság, amelyet az elítéltek hajtottak végre egyike volt a legvéresebb gaztetteknek és ez a közlemény is teljes mértékben indokolja a halálos ítéleteket. Annál inkább csodálatosabb a nemzeti szocialisták tiltakozása, miután ők maguk is a halálbüntetés lelkes hívei, akik politikai ellenfeleikkel szemben már

a legkisebb büntetteknek is a halálos ítéletet követelik. A gyilkosok valószínűleg már csak azért sem kaphatnak kegyelmet, mert a mostani porosz kormány elvileg a halálbüntetés alapján áll, ellentétben az előbbi kormányzattal.

BERLIN. Az elterjedt hírek szerint a nemzeti szocialisták erőszakkal is megakadályozzák az ítéletek végrehajtását,

egyelőre azonban diplomatikus uton igyekeznek eredményt elérni. Hitler esetleg még ma Berlinbe érkezik, hogy személyesen tárgyaljon a kormánnyal.

Heines főhadnagy állítólag közölte magát arra, hogy a halálos ítéletek végrehajtását megakadályozza.

Mironescu pénzügyminiszter beadta lemondását a konverziós törvény el nem fogadott módosítása miatt

BUCURESTI. Mironescu határozottan kitart álláspontja mellett és kéri a mezőgazdasági konverziós törvény azonnali és radikális módosítását úgy, ahogy azt az általa elkészített javaslat előírja. Mindössze annyi engedményt tesz, hogy a földművelésből származó jövedelmek 90 százalékos kvótáját leszálítja. Álláspontját nem osztják sem cáránista miniszterek, sem a többségi parlamenterek. Mironescu erre a Curentul jelentése szerint tegnap a miniszterelnök rendelkezésére bocsátotta tárcáját. Evégből a minisztertanács délnben 12 órakor sem ültetett össze.

Beavatott körök azt állítják, hogy Vajda miniszterelnök nem fogadhatja el Mironescu lemondását.

BUCURESTI. Dr. Vlad Aurél

volt pénzügyminiszter és Viktor Bontescu jelentkeztek a napokban a pénzügyminiszternél, mint az erdélyi román bankok delegátusai és kérték, hogy állítsák ki az erdélyi pénzügyintézetek visszaköveteléseit a konverziós törvény alapján. Vlad ekkor a következő nyilatkozatot tette a konverzió módosításáról:

— Elsősorban is meg kell mondanom, hogy nem helyeslem a konverzió alapelvét, mert az az alkotmányba ütközik. Hiszem azonban azt, hogy az állam köteles az összes adósoknak a segítségére sietni tekintet nélkül arra, hogy falusi földbirtokosok vagy városi iparosokról van szó. Az, hogy az adósaiikat nem tudják kifizetni, egyaránt nem az ő hibájuk, hanem a nehéz gazdasági helyzeté, amely az egész világon meg van.

A Pap-uccában erőszakkal lezártak egy kenyérárus-sátrat, noha az illetéke még napokig előre ki van fizetve

CLUJ-KOLOZSVÁR. Nem mindennapi botrányban volt része ma a kora délelőtti órákban a Pap-uccai járókelőinek. Négy évvel ezelőtt a Pap-uccai iskolával szemben egy kis kenyérüzlet nyílt, amely minimális forgalmával három ember megélhetését kellett, hogy biztosítsa s amellet még ki kellett kerülni ebből a keresetből az egyik leány tandíja és iskolai nevelése is.

A kis kenyérüzlet azonban nem bírta meg a boltbért s így a tulajdonosnő, Schwartz Erzsébet, az iskola mellett egy kis sátrat épített s ettől kezdve a környék lakói a kis sátorban szereztek be kenyeret és süteményszükségeiket. A kis sátor minden szükséges okmánnyal fel volt szerelve a kenyérárusításhoz s rendesen fizette a városnak az illetékeket.

Idáig senki sem zavarta a kis család szerény megélhetését.

De ma délelőtt megjelent a városi adóhivatal egyik embere a Pap-uccában s követelte, hogy a kenyér-sátrat azonnal csukják be, mert a további árusítást a város nem engedélyezi.

A sátor tulajdonosnője ragaszkodott megélhetéséhez s megtagadta a sátor bezárását s az adóhivatal tisztviselőjének felmutatta engedélyeit s igazoló iratait, amelyből kiderül, hogy a kenyér-sátor után

a városnak a helypénz a legutolsó nyugta szerint pénteken estig ki van fizetve.

Az adóhivatal tisztviselője ezt nem vette tekintetbe s erőszakhoz folyamodott.

Ugy, ahogy Ön képzei

jó és olcsó lap a

minden kedves olvasó könnyen hozzájuthat

1 lejért!

4 tömör oldalon, a legújabb világ- és helyi eseményeket közli. Hirforrása gyors és megbízható.

Egyedüli olcsó és jó napilap!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Reg. Ferdinand 64-66. Telefon: 61. (Mayer-nyomda).

A zsemlyéket és kifliket kidobta a sátorból s így a kis családnak a sütemények tönkremenetelével 1000 lejnyi kárt okozott.

Nem tudjuk mi lehetett a város intenciója, amikor a kenyér-sátor bezárásával éhhalálra akar itélni egy háromtagú családot, amely család úgy az államnak, mint a városnak adókat és taxákat fizet s alaposan kiveszi a részét a közterhekből. A város intencióit nem ismerjük, de meg kell állapítsuk, hogy ez az eljárás nagyon sok szépséghibával rendelkezik. Ha egy cselédet elküldenek, vagy egy üzletet mondanak fel, akkor is be kell tartani bizonyos fel-

mondási időt, amit a törvény előír. Az a terület, ahol a kenyér-sátor áll a város tulajdona, a város inkasszálja érte a helypénzt s

nem mondhatja fel egyik órától a másikra ezt a kétoldali szerződést s nem szüntetheti be az árusítást szerdán, amikor a helypénzt pénteken estig inkasszálta.

Amennyiben a város bérlőivel szemben a felmondásra vonatkozóan nem érez erkölcsi kötelességet, úgy tartsa magát legalább a törvényekhez s senkit se dobjon hamarabb ki a kifizetett bérletéből, mielőtt a bérlet lejár.

Meg kell szüntetni a cukorkartell fékevesztett garázdálkodásait

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ilyenkor nyáron a cukor kérdése fontos és életbevágó probléma. A háztartás legfőbb szükségletét alkotja s a gazdaszöny legnagyobb gondját képezi. Gondnak mindenesetre nagy gond az ilyen pénzügyi helyzetben, amiben ma vagyunk, mert a cukor drága, olyan méreg drága, hogy a közönség alig bírja megfizetni.

Érdekes, hogy az utóbbi időben mindennek meg le az ára, csak éppen a cukor ára tartja magát.

Már hónapok óta ugyanazon a színvonalon áll a cukor. A cukorkartell, úgy látszik, nem akar tudomást venni arról, hogy az életviszonyok napról-napra változnak, a kartell nem változtatja a cukorárakat. Pedig itt volna a legfőbb ideje annak, hogy egy ismételt árredukálást vigyenek véghez.

Ennek is meg van azonban a könnyen megmagyarázható oka, hogy miért nem mérséklí most a cukor árát a kartell. Egyszerűen azért,

hogy azt a maga részéről megdrágítaná.

mert most van a cukor legfőbb szeszónja.

A gyümölcsszürettel együtt cukor-szüret van. És a cukrosok vigan szüretelik a nagy hasznot. Ezért nem redukálják a cukor árát. Mert hiszen a háziasszony amugy is megveszi a cukrot, mert arra szüksége van. Tehát tartják az árat s

a naponkénti pár lej differenciából milliós többleteket harácsolnak össze.

A kormány pedig mindezeideig semmit sem tett. Most állítólag tervbe vette azonban a cukorkartell működésének szigorúbb ellenőrzését, sőt arról is szó van, hogy a cukorellátás terén teljesen új rendszert honosít meg.

Esetleg arról lehet szó, hogy a kormány új és modern gazdasági alapokra fekteti az ország cukorellátásának eddigi rendszerét és a cukorellátás feladatait egy olyan elosztó szervezetre bízta, amely részint mindenkor komoly garanciával szolgálhat,

másfelől pedig anélkül juttatja el a cukrot a fogyasztóhoz, Elvitathatatlanul bizonyos, hogy

Apróhirdetések

Egy szó ára 1 lej; vastagabb betűvel 2 lej.

Szerény, 28 éves, Unalmas egyedül, Barna lány jellegre levél van a kiadóban.

ELADÓ két szép tülevelű pálma, két-tő szép muzsa, több cserepes virágok gazdaságából. Str. Memorandului 4. I. emelet.

FIATAL jobb családból származó nő, perfekt szakácsnő szerény fizetéssel állást keres. Cimeket „szakácsnő” jellegre a kiadóba kérek.

IRÓGÉPET keresek bérbe. Cim a kiadóban.

KELIM és filé munkákat olcsón vállalkozok. Cim a kiadóban.

SZÉPFÉKVÉSÜ házastelek, nagyon szép gyümölcsösökkel eladó a Szondi-uccában. Értekezni Szabónál, Farkas-ucca 8.

KÉT iskolás gyermek, vagy fiatal leány teljes ellátást kaphat, esetleg zongora használatával. Cim: Petőfi-ucca 17. Nádler.

KIADÓ főtérre néző nagy kirakattal üzlethelyiség, raktárhelyiséggel. Str. Memorandului 4. sz.

NAGYSZÓBA 2-3 személy részére butorozva vízvezetékkel központban hávi 1000 lejért kiadó. Cim a kiadóban.

EGY hónap alatt megtanulhat mandolinoszni nagyon jutányos ártért. Hotel Transsylvania, Fülöp-nél.

Ha
felmegy Budapestre,
okvetlenül keresse meg a
Clarus Kert Kabarét,
ahol mindig találkozik
erdélyi ismerősökkel.
**BUDAPEST, Rákóczi-ut
15.**

Halálos szerencsétlenség az európai körrepülő versenyen

GENF. A most folyó európai körrepülési verseny alkalmával St. Gallen mellett 2 olasz repülőgép lezuhant. Az egyiknek az a szerencséje volt, hogy mocsaras helyre zuhant s így a pilóta és kísérője szerencsésen megmenekültek. A másik repülőgép balszárnýtörés következtében zuhant le, melyet a pilóta észrevéve, ejtőernyővel kiugrott s szerencsésen a földre érkezett, azonban kísérője nem tudott kiugrani s a géppel együtt lezuhant és életét vesztette. E esetek miatt az olasz parancsnokság a még startnál lévő repülőgépeket letiltotta a repüléstől és visszarendelte.

A legerélyesebb vizsgálatot rendelték el annak levizsgálására, hogy a szerencsétlenségeket mi idézte elő.

Két zsebtolvajt fogott a rendőrség

CLUJ-KOLOZSVÁR. Tegnap délelőtt feljelentést tett a IV. kerületi rendőrségen Anania Crisan 68 éves földműves ismeretlen zsebtolvaj ellen, aki a Széchenyi-téren kilopta a zsebéből a pénzes tarisznyáját, amelyben 1200 lej készpénz volt. A rendőrség a bevezetett nyomozás során megállapította, hogy a zsebtolvajlást Fülöp Gyula és Lakatos Victor követték el, akik mindketten ismert zsebtolvajok. A megtartott házkutatás alkalmával a pénzes tarisznya előkerült, de a pénzt a két zsebmetsző már elköltötte. A rendőrség a letartóztatott zsebtolvajokat az ügyészségnek adja át.

RÁDIÓ

SZERDA, augusztus 24.

Bucuresti. 15: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Vegyes hangverseny. 19:40: A hangverseny folytatása. 20: Rádió szabadegetem. 20:40: A „Bohémélet”, Puccini operája gramofonon.

Budapest. 11:15: Szimfonikus hangverseny. 14: Déli harangszó. 14:05: Rádiókvintett. 18: Ifjúsági hangverseny. 19:40: Előadás. 20: Gramofon. 21:25: Novella. 21:45: Mándits-jazz. 23: Farkas Jenő cigányzenekara. Utána: vegyes hangverseny.

Bécs. 13:30: Brünner kvartett. 14:40: Furt-Waengler vezénnyel gramofonon. 19: Hangverseny. 22:45: A jövő év hangosfilm slágerei. 24:10: Tánczene.

Győződjön meg a **BONYHAI** hentesáru minőségéről **DELICATESSE**

Regele Ferdinand No. 16

HIREK

Főszerkesztő: S. NAGY LÁSZLÓ
A szerkesztésért és kiadásért felel:
MAYER ANTAL

Naptár Augusztus. 24. Szerda. Róm.
kath. Bertalan. Prot. Bartho-
meus. Görög. M. Eutichie. Izr. 22. Ab.

Thomas Mann, a Nobel-díjas nagy német író elítéli Hitler és a nemzeti szocialista párt terrorizmusát. Ha ez a vélemény az igazi német szellem megnyilatkozása akkor Hitler mozgalma a szellem elismeréséből nagyon keveset kap. Hogy ne mondjuk — szellemtelen marad. Pedig szellem vezeti a Hitlerizmust is. Csakhogy — rossz szellem.

A Nemzeti Bank kijelentette, hogy a papírszázelesek szeptember 1-ig be kell váltani. Jó, Jó, de honnan vegyük a beváltandó százelesek?

A kolozsvári rendőrség nagyszabású bélyegcsalást fedezett fel. A rendőrség három ismert kolozsvári iparost is elfogott az ügygel kapcsolatban. Ezzel a tartóztatással minden időkre megbélyegezte az illetőket. De vajon milyen bélyeggel végezte ezt a műveletet? Valódi vagy hamis bélyeggel.

A cukorkartellnek most van a főszerepe. Rengeteget keresnek. Melyik az aktuálisabb, ha azt mondjuk, hogy most szünetelnek, vagy ha azt mondjuk, hogy még csak most aratnak igazán?

— **Időjárásjelentés.** A budapesti meteorológiai intézet időjárásjelentése szerint: változóan derült idő várható gyenge éjjeli lehűléssel.

— **Inspekciós gyógyszerárak.** Fortuna, Főtér. Hygea, Széchenyi tér. Victoria, Ferenc József-ut. Sotropa, Bocskai-tér.

— **Hatieganu rendőrkvésztor Bukarestbe utazott.** Hatieganu rendőrkvésztor tegnap reggel hivatalos ügyben Bukarestbe utazott, ahol előreláthatólag négy napot fog tölteni. A rendőrkvésztor távollétében Chifor igazgató helyettesíti.

— **Tovább tárgyalnak a közép-európai államok.** A Közép-európai államok agrár-konferenciáját ma tovább folytatták.

— **Az osztrák Nemzeti Bank le szállította a kamatlábat.** Az osztrák Nemzeti Bank a kamatlábat 7 százalékról 6 százalékra szállította le.

— **Kolozsvárt játszódik le Indig új darabja.** „A torockói menyaszony” szerzője, Indig Ottó, új darabját a Nemzeti Színház számára írta, ahol az már október második felében bemutatásra kerül. Indig új színpadi műve történeti időben játszódik színmű, de nem történelmi darab. A kuruc-korban történik a cselekménye, 1704-ben, Kolozsváron és sok szereplője mind kolozsvári polgár. A rövid előjátékból és három felvonásból álló színdarab címe „Tűz a Monostoron” és két főszerepét Bajor Gizi és Kiss Ferenc fogja játszani.

— **Olaszországban is emelkedik a munkanélküliek száma.** Olaszországban a hivatalos statisztika szerint a munkanélküliek száma 931.291-re emelkedett, ami egy hónap alatt 25.000 főnyi szaporulatot jelentett. Ezek közül 275.000 rendszeren kap támogatást.

Kolozsvár egyik legégetőbb problémája a munkanélküliség megoldása

CLUJ-KOLOZSVÁR. Kolozsvár egyik legégetőbb problémája a munkanélküliség megoldása. Amikor dr. Deleu Viktor kolozsvári időközi bizottságának elnöke Bukarestbe utazott, joggal hihettük, hogy a város függő problémái között ez is kedvező megoldást nyer. A munkanélküliek segítése ügyében azonban vajmi kevés segítséget kapott a polgármester.

Dr. Deleu a társadalom pártfogásába ajánlja az önhibájukon kívül keresetképtelenné vált embereket. Kolozsvár város polgári társadalma szívesen segítené a munkanélkülieket, de ez a réteg is egyik napról a másikig nagy kinnal tengeti életét. Ezekről nagyon

kevés áldozatot lehet remélni.

Ha a város kasszái üresek s nem képesek arra, hogy a munkanélkülieket segítsék, haladéktalanul kezdjék meg a közmunkákat, tegyék lehetővé, hogy a dolgos munkásoktól keresethez jusson.

A vízművek beruházására engedélyezett 20 millió kölcsön ígérete egyelőre nem elégséges ahhoz, hogy a munkanélküliek keresethez jussanak. Ennél több joggal várhatjuk a villanyüzemi munkálatok beindítását. Mindenesetre sürgős, haladéktalan intézkedésre van szükség, hogy az ősze is ne jusunk olyan körülmények között, mintahogy ma állunk.

A cég országhírű márka,
Meglepő a technikája.
Művészi munkába vezet,
Legszebben tisztít és festet.

Nem multható felül árban,
Még kevésbé jó munkában.
Országszerte tudják ezt már:
Clujon legelső a Czink-gyár.

ORSZÁGOS ÜGYVÉDKONGRESSZUS KOLOZSVÁRT

CLUJ-KOLOZSVÁR. A romániai ügyvédtestület országos kongresszusát rendez Kolozsvárt szeptember 8. és 9-ike között. A kongresszusát szeptember 8-án délelőtt 10 órakor nyitják meg ünnepélyes keretek közt a román Operában.

— **Turista-halál.** Kramer Hinko bécsi turista nagyobb társasággal az ausztriai Made hegyes csúcsmászására indult. A társaság megmászta a hatalmas hegyet s amikorra visszafelé tartottak, észrevették, hogy Kramer eltűnt közülök. Nyomban keresésére indultak és egy kétszáz méteres szakadéknál már csak Kramer borzalmasan összezuzott holttestét találták meg.

— **Kegyetlen emberek kövekkel verték állatjaikat.** Lépten-nyomon előfordul, hogy a tetézett szekeret nem bírják vontatni az igavonó állatok. És ilyenkor alaposan kiadják a verésből szegény páriáknak. Szemtánuja voltunk például a következő lelketlen jelenetnek: A Szamos partján, a Bulgária városrész közelében vizes sódert rakodtak a fuvarosok. Az egyik szekeret nagyon megerhelték s a ló nem volt képes meg sem mozdítani. A kocsis eleinte csak nógatta a nyomorult állatot, de később felinegültve nagyokat vágott görcsös ostorjával a pária fejére. Hiába volt minden ütlegelés, verés, buzdítás, a kiizzadt, tajtékzószájú állat nem bírta terhet. Az ostornyél is eltört. A kocsis követ fogott s azzal ütlegelte nyomorult lovának a fejét. Ezután hívjuk fel tehát az illetékes hatóságok figyelmét: rendszabályozzák meg az ilyen lelketlen garázda kocsisokat.

— **Az Erdélyi Kárpát Egyesület „Gyopár” turista csoportja f. hó 28-án vasárnap a következő turákat rendez:** Autós turák: 1. A világhírű Scărisoara-i jégbarlanghoz. 2. A Nagyvárad mellett levő Félix fürdőre. 3. Az ujabban felkapott dézsakni fürdőre. Részletes információk szerezhetők az EKE Mátyásházi irodájában.

— **Három egészséges gyermeket szült egy anya.** Smaranda Lulea 30 éves asszony Butinesti községben tegnapelőtt három gyermeket szült. A gyermekek közül kettő fiú és egy leány. A szülés normális körülmények között történt és úgy az anya, mint a három újszülött a legjobb egészségnek örvendenek.

— **Nemzetközi orvoskongresszus Bukarestben.** Az orvostudomány történelmének nemzetközi egyesülete kilencedik nagy kongresszusát tartja szeptember 10-én Bukarestben. A kongresszuson 120 külföldi világhírű orvosprofesszor vesz részt.

— **Háború és halálbüntetés elleni liga Romániában.** Két érdemes és feljegyzésre méltó mozgalom indult meg a napokban. Az egyiket Nagyváradon kezdeményezték és Tabéri Géza, dr. Turnovszki Sándor és mások jegyezték. Ez az akció a halálbüntetés elleni liga megalakítására hívja fel Erdély lakosságát. A másik akció Bukarestben indult meg és háború ellenes liga megszervezését célozza. Ezt a mozgalmat több egyetemi tanár és magántanár is aláírta. Többek között Radu Cernatescu jasi profeszor. Ismert név még az aláírók közül Ilie Cristea brassói tanár és dr. Kohn Hilel volt kolozsvári ügyvéd, aki csak nemrég távozott el Kolozsvárról és Bukarestben nyitott irodát.

„Abonoma”

3 fogásos ebéd Lei 20.—
étlap szerint „ 25.—

Kitűnő báró Kemény-féle
enyedi fajborok kihordásra

1 liter Asztali bor Lei 12.—
1 „ Rizlig „ 18.—
1 „ Szürkebarát „ 24.—

Restaurant EGYED étterem

Cluj-Kolozsvár, Str. Decebal (Rudolf u.) 10.

Mi történt?

Egyszerű a dolog. A város kitelepítette a sétatérrel Kolozsvár régi adóízető hajóhintásait, mert a magas esztétika ezt így követelte. A sétatér zöld gyepegya megürült tehát és teljes mértékben átadta magát az esztétika legfőbb követelményeinek. A fű nőni kezdett az elhagyott vurstli helyén, de éppen olyan arányban nőtt a kitelepített hajóhintások keserősége is. Azt mondják ezek a kitelepített hajóhintások, hogy amióta elüldözték őket a sétatérrel, azóta még a betevő falatjukat sem tudják megkeresni. Olyan helyre tették őket, ahova nemcsak, hogy közönség nem megy, de még csak a fű sem nő. Igazuk van. Azon a Szamos melletti szemétdombon, tényleg még fű sem nő. A sétatérén legalább fű nőtt a számukra. Most ezt a füves helyet átadták a bukarestieknek. A kolozsváriak pedig méltázhatnak a sporttelep hátamegetti kopár vakondturásokon.

Hát a bukarestiekkel szemben nem fontos az esztétika?

Nem értjük ezt a magas művészetpolitikát.

Itt valami hiba történt.

Mi történt? . . .

— **Velencébe beköltözik a modern technika.** A galambjairól híres Szent Márk-tér, amely eddig zajos volt a kávéházi zenéktől, most a város elhatározta, hogy a sétáló közönséget rádiózenével fogja szórakoztatni. Hatalmas hangszórókat fognak a téren felállítani s így a lagunák városának régi romantikáját a modern technika cseréli fel.

— **Egy új üstökös.** Peltier-Whipple amerikai csillagász az Ohio állambeli Delphosban új üstökösöt fedezett fel. Tass Antal a svábhgyei csillagvizsgáló intézet igazgatója szerint az új üstökös Budapestről is látható. Leginkább este 10 óra körül. Európában először 10-én észlelték, Heidelbergben, Weisbadenben és Babelsbergben, másnap Pino-Torinóban és Frankfurtban, 12-én Breslauban. Azóta körülbelül minden csillagvizsgáló állomás megfigyelte. Az új üstökösben nincs semmi rendkívüli. A zsiráfnek nevezett csillagképen mozog. Fényes és éppen, hogy szabadszemmel látható.

— **Dobra verték Kreuger tündérművét.** Kitűzték az árverést Kreuger Ivar csodás nyaralójára és pompás kertjeire, amelyek a főváros Squaeren-nyegyedében négy szigeten terülnek el. Aengsholmen-laknak nevezte el a gyufakirály ezt a tündéri villát, ahol külföldi üzletbarátait fejedelmi pompával szokta megvendégszolgálni. A villa kikiáltási ára 75.000 svéd korona, a berendezési tárgyakat egyenként fogják dobra ütni.

Bukarest felé vezetnek a most leleplezett belyeghamisítási ügy szálai

CLUJ-KOLOZSVÁR. A rendőrség bünygyi osztálya még mindig a legnagyobb eréllyel vezeti a nyomozást a tengeri kigyóvá tagadt belyeghamisítási ügyben. A rendőrség a nyomozás érdekében az ügy egyes fordulatairól nem nyilatkozik s így csak kiszivárgott információk alapján lehet az ügyet ismertetni.

Egyes lapok az eddig hamisított belyegek értékét 200 millióra becsülték fel, de ez az érték nagyon messze jár a rendőrség által megállapított effektív értéktől. A rendőrségi megállapítás szerint

mindössze tíz millióra tehető a most leleplezett belyeghamisító banda által készített belyegek értéke, amely érték így is meglepően nagy.

A rendőri nyomozás alkalmával előbb Peres Károlynál tartottak házkutatást, ahol belyeget nem ta-

láltak, de látva, hogy a rendőri nyomozás elvezetett hozzá, megadta magát sorsának s ellenvetés nélkül követte a detektiveket. Ezután a Wesselényi Miklós-ucca 3. szám alatti ház előtt állott meg a rendőrségi autó, ahol Baga litografusnak volt a műhelye, ahol a belyeghamisítógyár is működött.

Bagánál megtalálták a gépeket és a belyeghamisításhoz szükséges kliséket is.

A hamis belyegeket százas táblákban a Baga műhelyében készítették s a kész belyegeket Katz Márton nyomdatulajdonos lakására szállították, ahol a raktár és az elosztó volt. Baga után Katz nyomdász következett sorra, akinek a Brassai-uccai lakásán és lakása mellékhelyiségeiben tartottak eredményes házkutatást. Ugyanakkor a rendőrség egy másik csoportja

Katz Hegedüs Sándor-uccai nyomdájában is házkutatást tartott, amely szintén eredménnyel végződött. Ugyanis néhány belyegklisést itt is megtaláltak, amit a rendőrség lefoglalt.

Ugyancsak eredményes volt a házkutatás Sztankovics szabó lakásán, valamint Fischer ügynöknél is, ahol szintén hatalmas névértékben kerültek elő a hamis belyegek.

A rendőri kihallgatások most vannak folyamatban s hírek szerint a nyomozás szálai Bukarest felé vezetnek s ezzel hozzák kapcsolatba Hatieganu rendőrkvésztor utazását is, aki az egyik rendőrkomiszár társaságában utazott el. Hírek szerint a közel jövőben még nagyon szenzációs letartóztatásokkal bővül ki a mind nagyobb és nagyobb csalásnak ígérkező belyeghamisítási ügy.

Végzetes repülő-szerencsétlenség Bukarest mellett

BUCURESTI. Végzetes repülő-szerencsétlenség történt ma délután az egyik Bukarest közelében levő falu felett. Radulescu főhadnagy 1500 méter magasságban repült gépével, amikor a gép benzintartálya félrobbant s lángba borította az egész gépet. A pilóta nem vesztette el hidegvérét és siklórepülésben a földre akart szállni. Azonban abban a pillanatban, amikor a gép földre érkezett, az felborult maga alá temetve a főhadnagyot. A segítségre siető földművesek már csak a főhadnagy megszenesedett hulláját húzhatták ki az összeégett gép roncsai alól.

Tizenkétezer lejt vitt el az ablakon bemászott tolvaj

CLUJ-KOLOZSVÁR. Oliescu Josefina Timár-ucca 10. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki lakásának nyitott ablakán éjszaka bemászott s lakásáról mintegy 12 ezer lejt értékű holmit vitt magával. A rendőrség a feljelentés alapján a tolvaj kézrekerítésére bevezette a nyomozást.

— Szeptember 1-ig ki kell cserélni a papír százelejesekeket. A Nemzeti Bank vezérigazgatósága közli, hogy foralomban levő papírszázelejesekeket szeptember 1-ig köteles mindenki ezüst százelejésekre beváltani. Egyben közli azt is, hogy a papírszázelejések tulajdonosai azt kizárólag csak a Nemzeti Bank bukaresti vagy az ország más városaiban levő fiókjaiban válthatják be.

Még mindig nincs béke az építőiparban

CLUJ-KOLOZSVÁR. Az építőmunkaadók és munkások között fennálló bérkonfliktus ügyében a munkaügyi felügyelőség ma délután ismét összehívta a feleket a tárgyalás tovább folytatására,

azonban a nagy számban résztvevő bizottsági tagok közt még mindig nem jött létre közeledés. Ennélfogva a tárgyalásokat este 7 órára halasztották el.

Szaharin-csempészeket fogtak a kolozsvári pályaudvaron

CLUJ-KOLOZSVÁR. Tegnap délután az állomási rendőrségen jelentkezett Ilea Joan nagyváradi detektív, aki az állomási rendőrség segítségét kérte, hogy a ruhatárban három kis csomagot lefoglalhasson. A detektív kérését az állomási rendőrség teljesítette is s

amikor a csomagokat kibontották, kiderült, hogy azokban nagymennyiségű szaharin van.

Kevéssel a csomagok elkobzása után a rendőrségnek azok tulajdonosait is elfogta Markovics Ignác máramaroszigeti és Fux Ábrahám

guraszádai községi lakos személyében.

Kiderült, hogy a két férfi hosszú hónapok óta üzi a szaharincsempészt, s előbb Bihar-megyét árasztották el csempészt szaharinnal, most pedig működési területüket Kolozsvárra tették át.

A nagyváradi rendőrség már hosszabb ideje nyomában van a szaharincsempészeknek, míg tegnap Ilea detektív tettenérte és letartóztatta őket.

Két megcsalt férj halállal büntette a hűtlenné vált asszonyokat

BRILA. Silvencenco Jacob 37 éves szabó ez előtt 7 évvel feleségül vette Vasilof Etiniát. A nősülés után önállósította magát. Az üzlet elég jól ment. Ezelőtt egy évvel azonban valamelyes sajnálatos tévedés folytán a szabót lopással gyanúsították és börtönre ítélték. Az asszony egyedül maradt a házban, ahová egyik régi barátjukat, Ivan Siriheint is lakásába fogadta.

A bérleti viszonyból szoros barátság lett, amelynek következtében a férje által összegyűjtött kis vagyonkát az asszony munkanélküli szeretőjével felélte, gyermekeit reábizta a szomszédasszonyra, ők pedig átszöktek Galatiba, gondolva, hogy ott a férj, ha majd kiszabadul nem fog rájuk találni.

Tegnapelőtt a szabó kiszabadult

a börtönből. Első dolga természetesen az volt, hogy hazamenjen feleségéhez és gyermekeihez. Otthon legnagyobb megrökönyödésére házát üresen találta. A szomszédoktól értesült, hogy felesége elhagyta gyermekeit, volt barátjával megszökött. Erre a szabó revolvert vett magához és elutazott Galatiba, hogy hűtlen feleségén bosszút álljon. Két napi keresés után kinyomozta, hogy az asszony szeretőjével hol lakik. Kileste az alkalmat, hogy mikor nincs otthon a szerető, bement a házba, kérte a feleségét, hogy menjen vele haza, de mikor az asszony hallani sem akart erről, a szabó elővette revolverét és szívenlőtte hűtlen feleségét. Az asszony azonnal meghalt. A szabó önként jelentkezett a rendőrségen.

A gyilkos szabót már át is adták az ügyészségnek.

BRILA. Ugyancsak hasonló családi dráma játszódott le tegnap délután Brilában. E családi dráma főszereplői Marzak Számi a 38-ik ezred közlegénye és felesége, Pirokska. A katonát barátai értesítették, hogy távollétében a felesége nem éppen minta életet él s uton-utfélen megcsalja. A katonára két napi szabadságot kért, hogy hazamenjen és megállapítsa, hogy állanak a dolgok. Otthon, amikor kérdőre vonta a feleségét, az mindent tagadott. Erre a katonára kivette a bajnétját és szíven szúrta vele hűtlen feleségét. Az asszony azonnal kiszenvedett. A katonára visszament ezredéhez, ahol jelentkezett s elmondotta, hogy meggyilkolta a feleségét. Az ezred átadta a gyilkos katonát a csendőrségnek.

A fiatal katonára börtönében önmagával is végezni akart, de tetteben megakadályozták.

LEGUJABB

Feloszlatják a porosz tartomány gyűlést

BERLIN. A német birodalmi kormány elhatározta, hogy feloszlatja a porosz Reichsróthot.

Hitler Bécsben

BÉCS. Az osztrák kampóskeresztetek lapja legutóbbi számában azt a szenzációs hírt közli, hogy az osztrák kormány beutazási engedélyt adott Hitlernek Ausztria területére. Hitler utazásának célja az, hogy résztvegyen az osztrák „ná-cik” szeptember 17—18-án tartandó kongresszusán.

Elítélték Ghandi titkárnőjét

BOMBAY. A bombayi törvényszék tegnap ítélezett Matahha Ghandi népszerű titkárnője, Nahdi fölött. A bíróság államellenes igaztás vétsége miatt bűnösnek találta és egy hónapi fogházra ítélte.

Bécs mellett elfogták az újpesti gyógyszerész gyilkosság negyedik tettesét

BUDAPEST. Hirt adtunk már arról a revolveres merényletről, amelyet pénteken délután két óra körül követtek el az újpesti Kossuth-parkban.

A budapesti rendőrségnek sikerült elfogni a vakmerő merénylet tetteseit Havlik Ferenc, Bárány Ervin és Tóth József borbélysegéd személyében, akik töredelmesen bevallották, hogy azért mentek a parkba, hogy ott pénzt és klorofort mot raboljanak s azután Madagaszkárba akartak utazni. Megnevezték negyedik bűntársukat is, aki a hatóságok elől Ausztriába szökött.

A bécsi rendőrség most átiratban közölte a budapesti főkapitánysággal, hogy egyik ausztriai községben sikerült elfogni a merénylet negyedik tettesét, Steimer Józsefet. A merénylet rövidesen kiadja a magyar hatóságoknak.

A revolveres banditák csütörtökön, vagy pénteken rögtönítélő bíróság elé kerülnek.